

*Ruimte voor een
duurzame toekomst
in de Hoeksche Waard*

Tweede digitale bijeenkomst Transitievisie Warmte

Gezamenlijk werken we stap voor stap
toe naar een aardgasvrije omgeving
in de Hoeksche Waard

5 juli 2021

Tweede digitale bijeenkomst Transitievisie Warmte

5 juli 2021

Uitleg spelregels online vergaderen

- Neemt u bij voorkeur deel via een PC of laptop
- Wilt u uw microfoon de gehele bijeenkomst op 'dempen' zetten
- Heeft u een vraag? Deel deze graag in de chat
- Problemen met de techniek? Zet een bericht in de chat

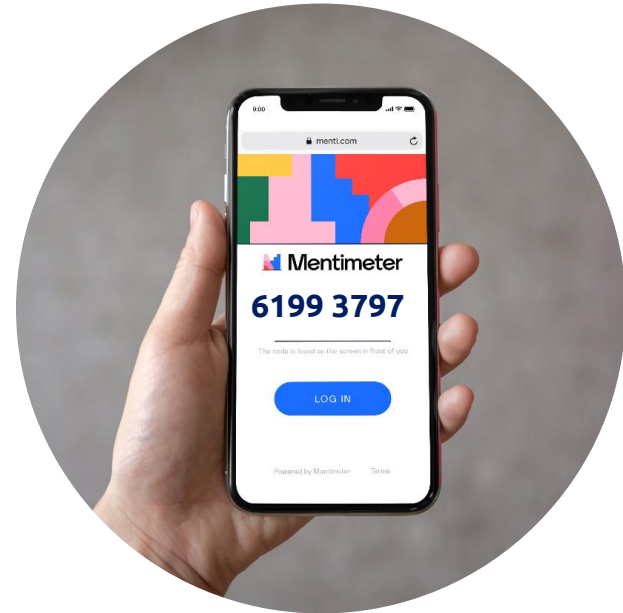
Programma

- Welkom
- Interactieve kennismaking
- Introductie van de avond
- Warmteopties in de Hoeksche Waard
- Aanpak in de Hoeksche Waard
- Ophalen reacties
- Vervolg en afsluiting

Interactieve kennismaking

- Pak uw telefoon of tablet
- Ga naar www.menti.com
- En toets de code: **6199 3797**

Problemen met de techniek? Sms/Whatsapp 06 - 40 466 222

Programmaplan Duurzaamheid

Ambitie: Hoeksche Waard klimaatneutraal in 2050

4 belangrijke thema's, 4 hoofddoelen:

 Communicatie en participatie | Monitoring en sturing

Energietransitie
Hoeksche Waard
energieneutraal
in 2040

Circulaire economie
In 2050 is Hoeksche
Waard 100%
circulair

Biodiversiteit
In 2050 hebben we
veerkrachtige
ecosystemen in
Hoeksche Waard

Klimaatadaptatie
Hoeksche Waard
is in 2050
volledig
klimaatadaptief

**Uitvoeringsprogramma
Hoeksche Waard richting
energieneutraal**

Regionale Energiestrategie

Transitievisie Warmte

Doelen en ambities

Nationale Klimaatakkoord:

- Aardgasvrije, gebouwde omgeving in 2050
- 1,5 miljoen woningen (20%) aardgasvrij in 2030
- Elke gemeente eind 2021 een Transitievisie Warmte

Gemeente Hoeksche Waard:

- In 2040 energieneutraal en in 2050 aardgasvrij
  - In de gebouwde omgeving besparen we tot 2030 1,5% energie per jaar
  - In de gebouwde omgeving besparen we tot 2030 30% aardgas ten opzichte van 2020
  - 70% van de woningen aardgasvrij(gereed) in 2040

Doel van deze bijeenkomst

- Deze bijeenkomst is voor iedereen, die geïnteresseerd is in de Transitievisie Warmte
- Informeren over de route naar aardgasvrij wonen en werken in de Hoeksche Waard
- Uitleg over de beschikbare warmteopties in de Hoeksche Waard en onze aanpak
- Gesprek over de 3 voorgestelde sporen

Ons vertrekpunt: de Transitievisie Warmte

- Samen aan de slag met de warmtetransitie
- Richting voor de lange termijn, focus voor de komende jaren
- Geeft houvast voor investeringen voor gebouweigenaren
- Alle lopende initiatieven in 1 gezamenlijk verhaal
- Minimaal iedere 5 jaar opnieuw beoordelen

Na de Transitievisie Warmte: dorp- of wijkuitvoeringsplan

- In het dorp- of wijkuitvoeringsplan wordt een besluit genomen over de aardgasvrije alternatieven
- Duidelijkheid op wijkniveau over:
  - Techniek: hoe aardgasvrij?
  - Het financiële plaatje
  - Aanbod aan bewoners en mate van ontzorging
  - Communicatie en participatie
  - Organisatie

Het proces in 6 stappen

Nota van uitgangspunten

1ste concept TVW

2de concept TVW

Definitieve TVW

sep-okt 2020

nov 2020-jan 2021

feb-mrt 2021

apr-jun 2021

juli-sept 2021

okt-nov 2021

Stap 1.
Organisatie

Stap 2.
Gezamenlijke
uitgangspunt.

Stap 3.
Robuuste
analyse

Stap 4.
Fasering en
prioritering

Stap 5.
Uitvoerings-
strategie

Stap 6.
Bestuurlijke
besluitvorm.

1e inwonersbijeenkomst

We staan nu hier

Nota van uitgangspunten

- De oplossingen zijn haalbaar en betaalbaar
- Er moet een aardgasalternatief in of nabij een dorp of wijk aanwezig en haalbaar zijn
- We zetten maximaal in op duurzame bronnen
- Keuzevrijheid is belangrijk
- We schetsen een realistisch en betrouwbaar verhaal
- We benutten zoveel mogelijk lokale bronnen
- We zorgen dat iedereen mee kan doen
- We willen dat de oplossingen bijdragen aan comfort
- We houden rekening met de (landschappelijke) waarden
- *We zetten expertise in en maken dit toegankelijk voor iedereen*
- *We sluiten aan bij de beleving en benodigde inbreng van belanghebbenden*
- *We werken samen met andere afdelingen aan koppelkansen*

Uitkomsten en aanpak Transitievisie Warmte

Warmteopties

Op hoofdlijnen onderscheiden we 4 warmteopties voor de warmtevoorziening en infrastructuur:

1. All-electric

2. Warmtenet

3. Hernieuw-
baar gas

4. Combinatie

Met duidelijke verschillen in afhankelijkheid en impact per optie

Waar maken we warmte?

Groengas
Waterstofgas

Groene
stroom

This block shows a house icon with a flame inside, representing local heat production. Below it are two circular icons: one with a flame (Groengas Waterstofgas) and one with a lightning bolt (Groene stroom).

Warmte bij huis gemaakt

of

Restwarmte

Warmte uit de
bodem, lucht of water

This block shows a central boiler icon connected to four house icons, representing a district heating system. Below it are two circular icons: one with a factory (Restwarmte) and one with a sun and water waves (Warmte uit de bodem, lucht of water).

Warmte centraal gemaakt en verdeeld

Waar maken we warmte?

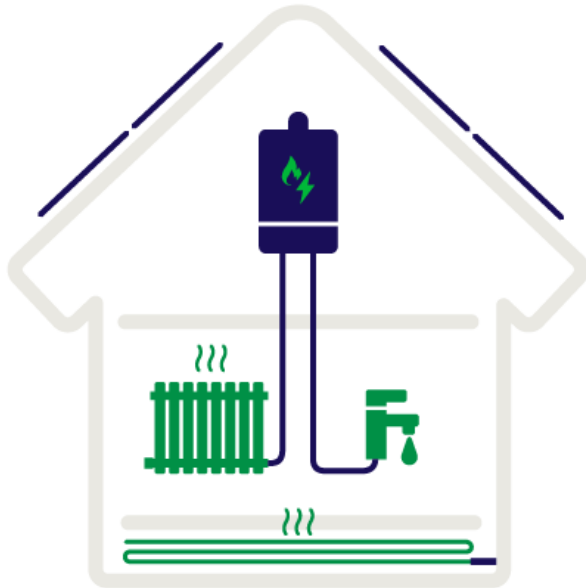

Groengas
Waterstofgas

Groene
stroom

Warmte bij huis gemaakt

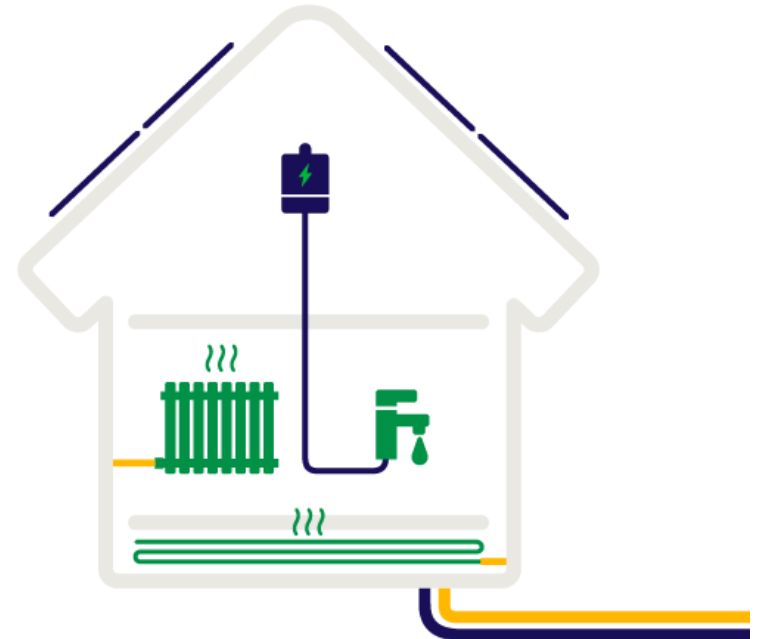

Restwarmte

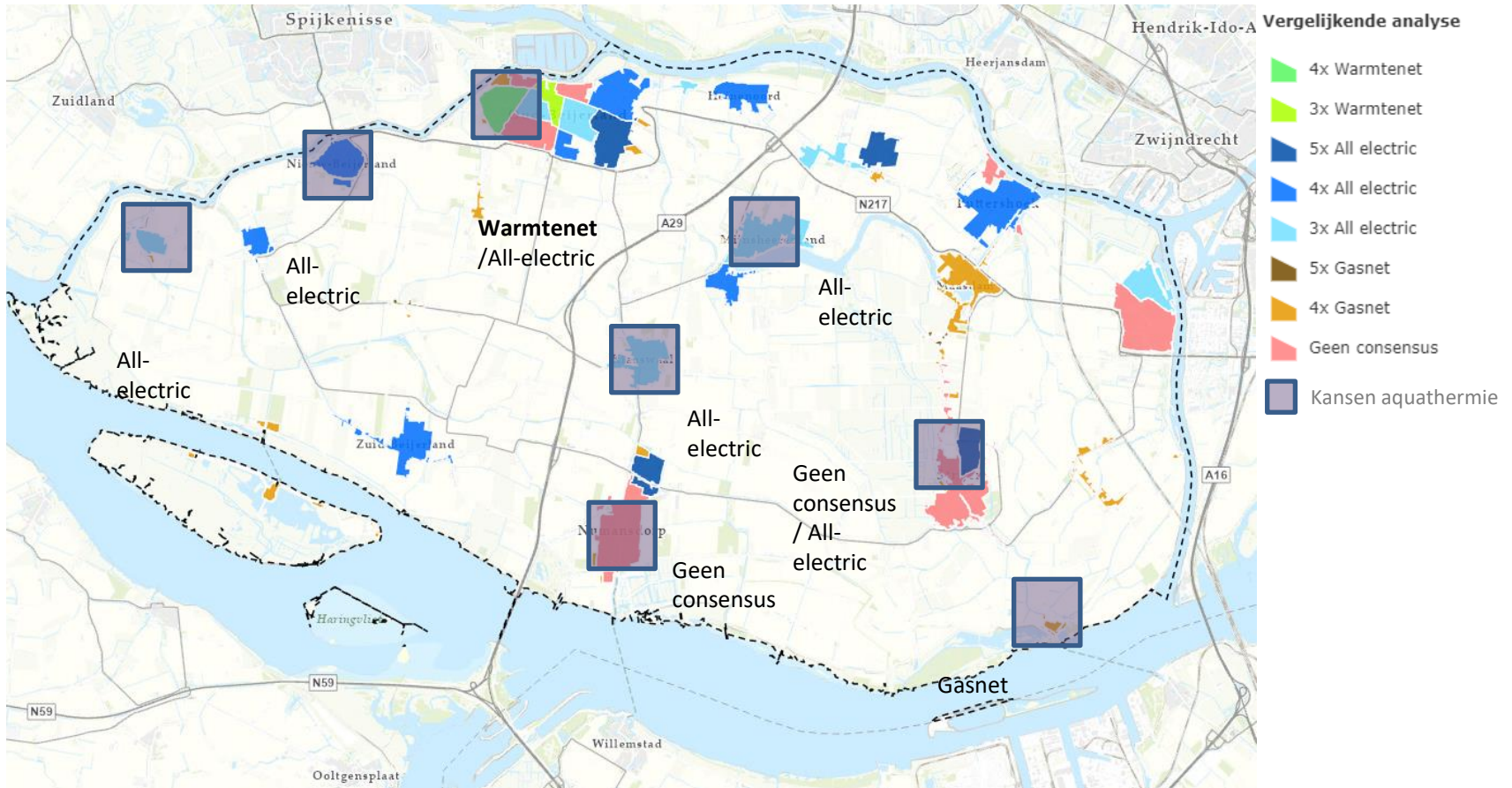

Warmte uit de
bodem, lucht of water

Warmte centraal gemaakt en verdeeld

Uitkomsten warmteopties

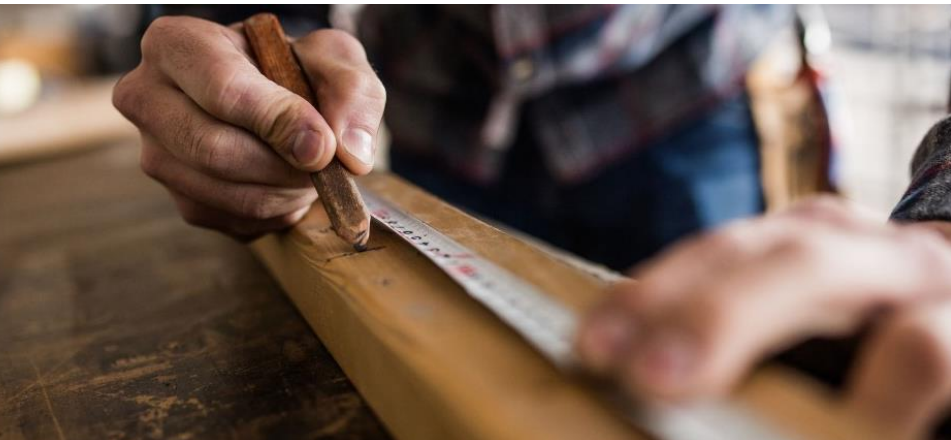
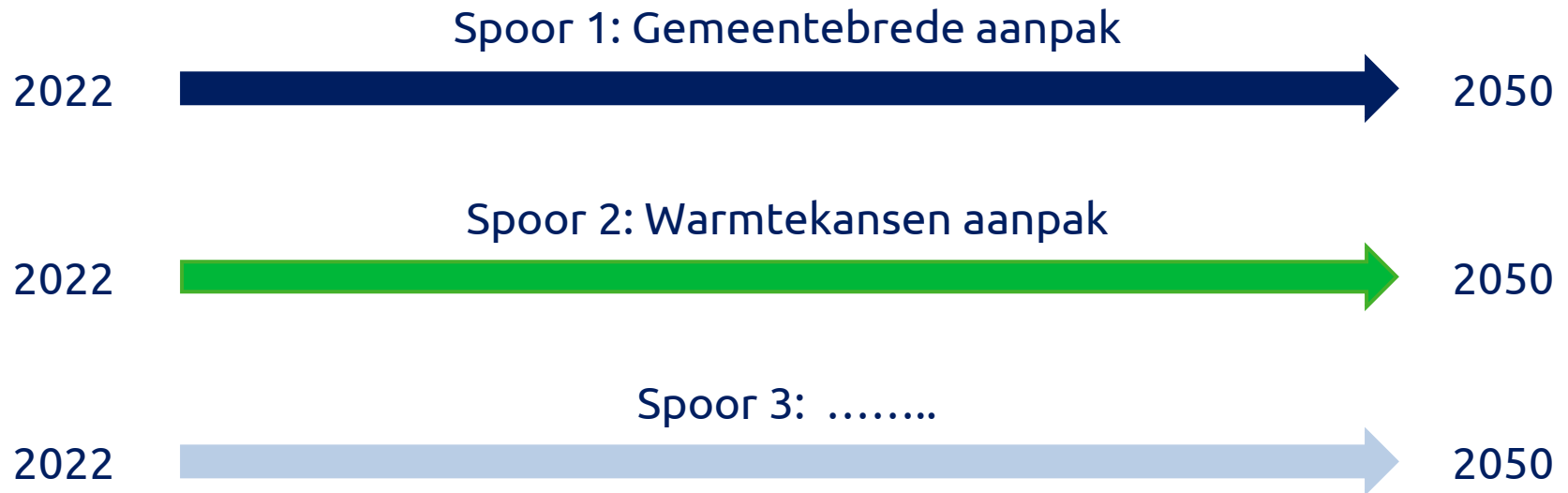
Samenvatting modellen

- De modellen zijn het eens over de volgende warmteopties:
  - All-electric voor veel wijken en dorpen (blauwe kleur)
  - Warmtenet voor 2 buurten in Oud-Beijerland (groene kleur)
- Voor een groot aantal wijken en dorpen is nog geen duidelijk voorkeursalternatief
- Maar: hoog schaalniveau (CBS-buurten) -> er zijn verschillen op dorpsniveau
- Er zijn warmtekansen in de Hoeksche Waard met aquathermie

De warmtetransitie zal voorlopig vaak individueel en met tussenstappen verlopen.

Welke stappen zetten we?

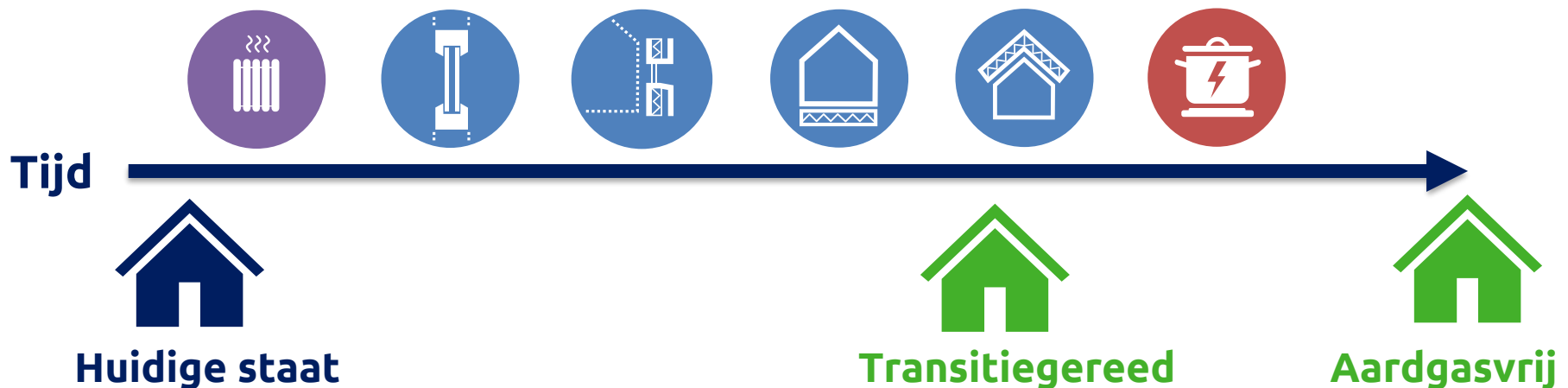

Spoor 1: Gemeentebrede aanpak

Kern van de aanpak:

Voor dezelfde woningtypen een aanpak ontwikkelen, zodat iedereen wordt ontzorgd.

- Stapsgewijs aan de slag met isolatie en energiebesparing
- Stapsgewijs toewerken naar transitiegereed

Gemeentebrede aanpak:

Er zijn 4 verschillende veelvoorkomende woningtypen

1. Woningen voor 1920

Veel maatwerk nodig

2. Eengezinswoningen 1920 - 1950

Isoleren spouwmuur/gevel binnenzijde, begane grond, zoldervloer, schuin dak

3. Eengezinswoningen 1950 - 1995

Isolatie van spouwmuur binnenzijde, begane grond, zoldervloer, schuin dak

4. Woningen na 1995

Geen specifieke isolatiemaatregelen, maar wel naar LT-radiatoren of naar vloerverwarming

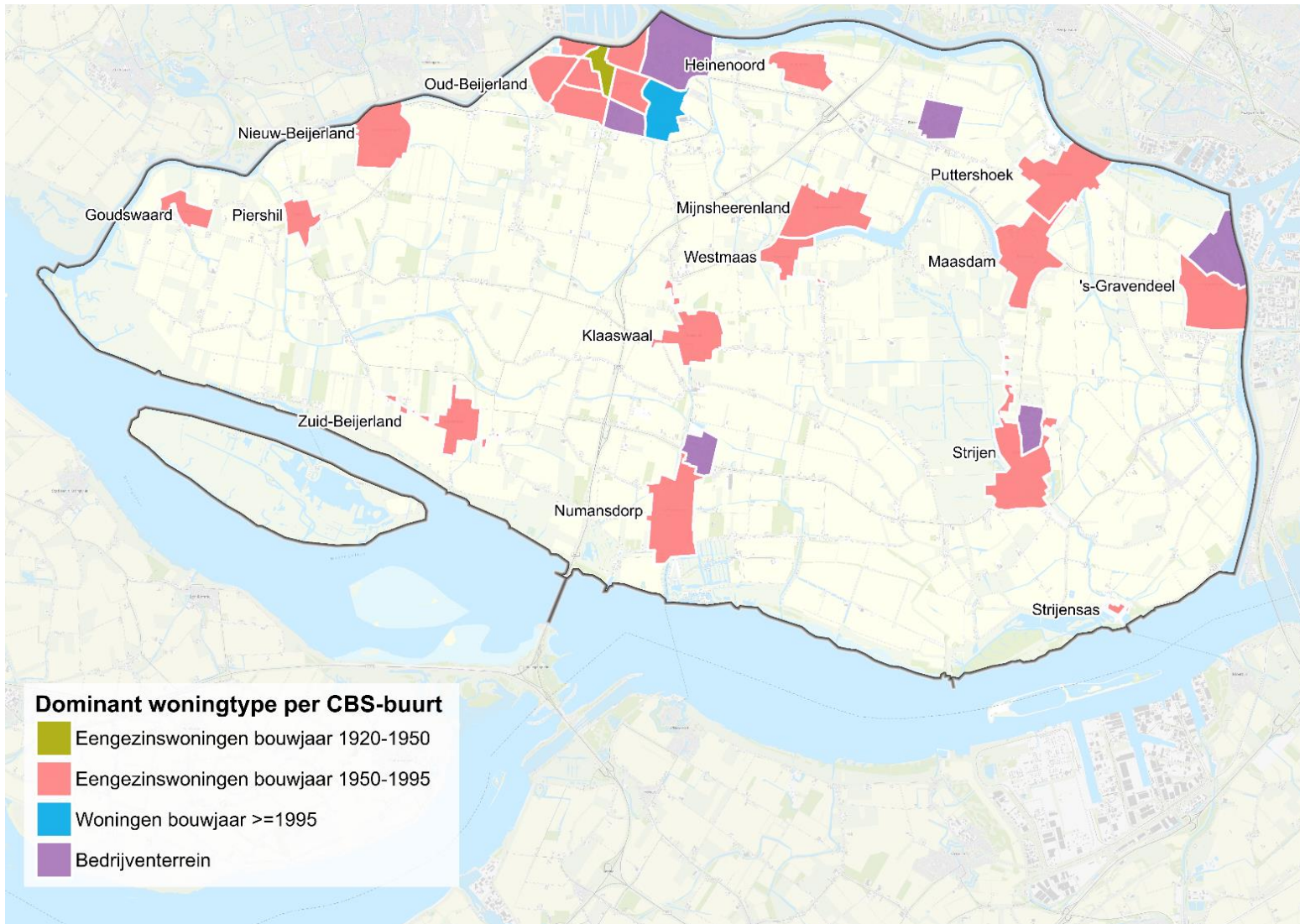
Alle woningen:

- Enkel glas en oud dubbel glas vervangen
- Kierdichting verbeteren
- Overstappen naar elektrisch koken

Gemeentebrede aanpak:

Er zijn 4 verschillende veelvoorkomende woningtypen

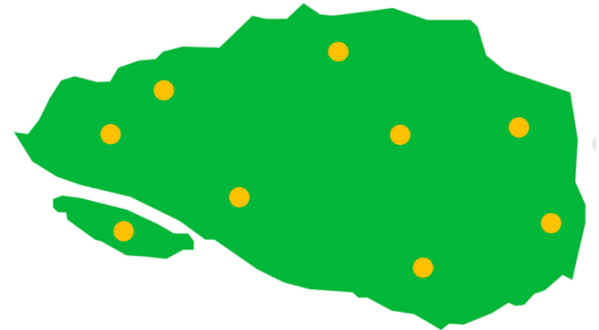

Spoor 2: Warmtekansen

- Gekeken naar mogelijke, interessante gebieden vanuit de gebouwen
- Onderzoek doen waar warmtekansen (of warmtebronnen) beschikbaar zijn
- Kijken naar waar bovenstaande 2 punten elkaar overlappen

Spoor 2: Warmtekansen-aanpak

- Collectieve aanpak voor kansrijke wijken verder uitwerken
- Voorbereiden en opstarten communicatie en participatie om iedereen te betrekken bij de warmtekansen
- De technische en financiële haalbaarheid verder onderzoeken
- Vastleggen in een 'wijk- of dorpsuitvoeringsplan'

Spoor 3: .....

Mogelijke toekomstige
innovaties en ontwikkelingen

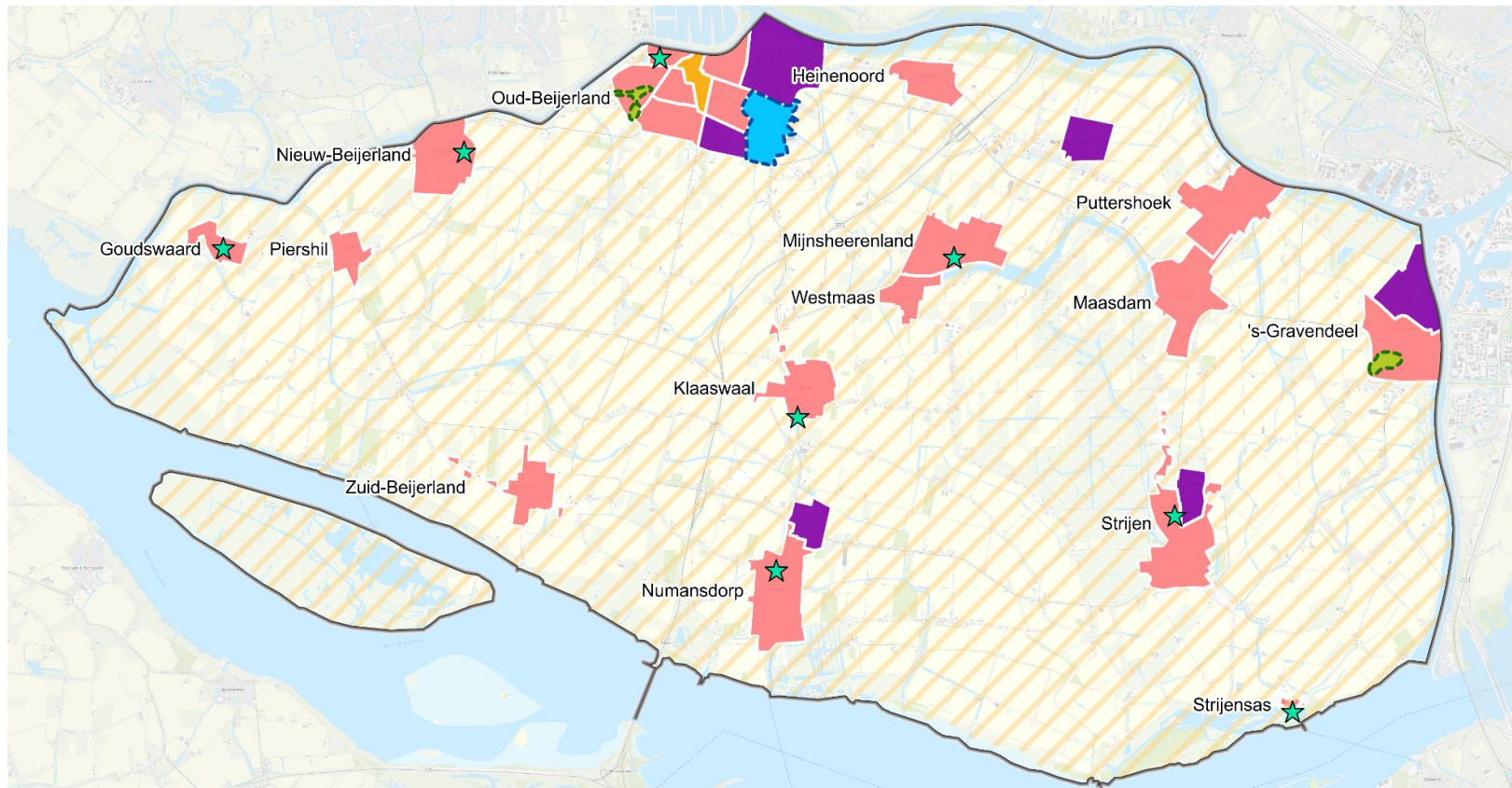

Samenvatting aanpak

- Voor een groot deel van de gemeente ligt het realiseren van een volledig, aardgasvrije wijk met een collectieve oplossing op korte termijn niet voor de hand.
De overstap zal dus voorlopig vaak individueel en met tussenstappen verlopen.
- **We zetten in de Transitievisie Warmte dan ook in op het terugdringen van de warmtevraag en het voorbereiden op een aardgasvrij alternatief.** Daar waar kansen liggen voor kleinschalige collectieven zoals aquathermie en geothermie, onderzoeken we dit verder.
- **We stimuleren gebouweigenaren zelf aan de slag te gaan:** vanuit de gemeente ondersteunen we dat.

Totaalbeeld warmtetransitie

Warmtetransitiekaart Hoeksche Waard

Algemeen advies: individuele situatie is leidend, oog voor betaalbaarheid en natuurlijke momenten.

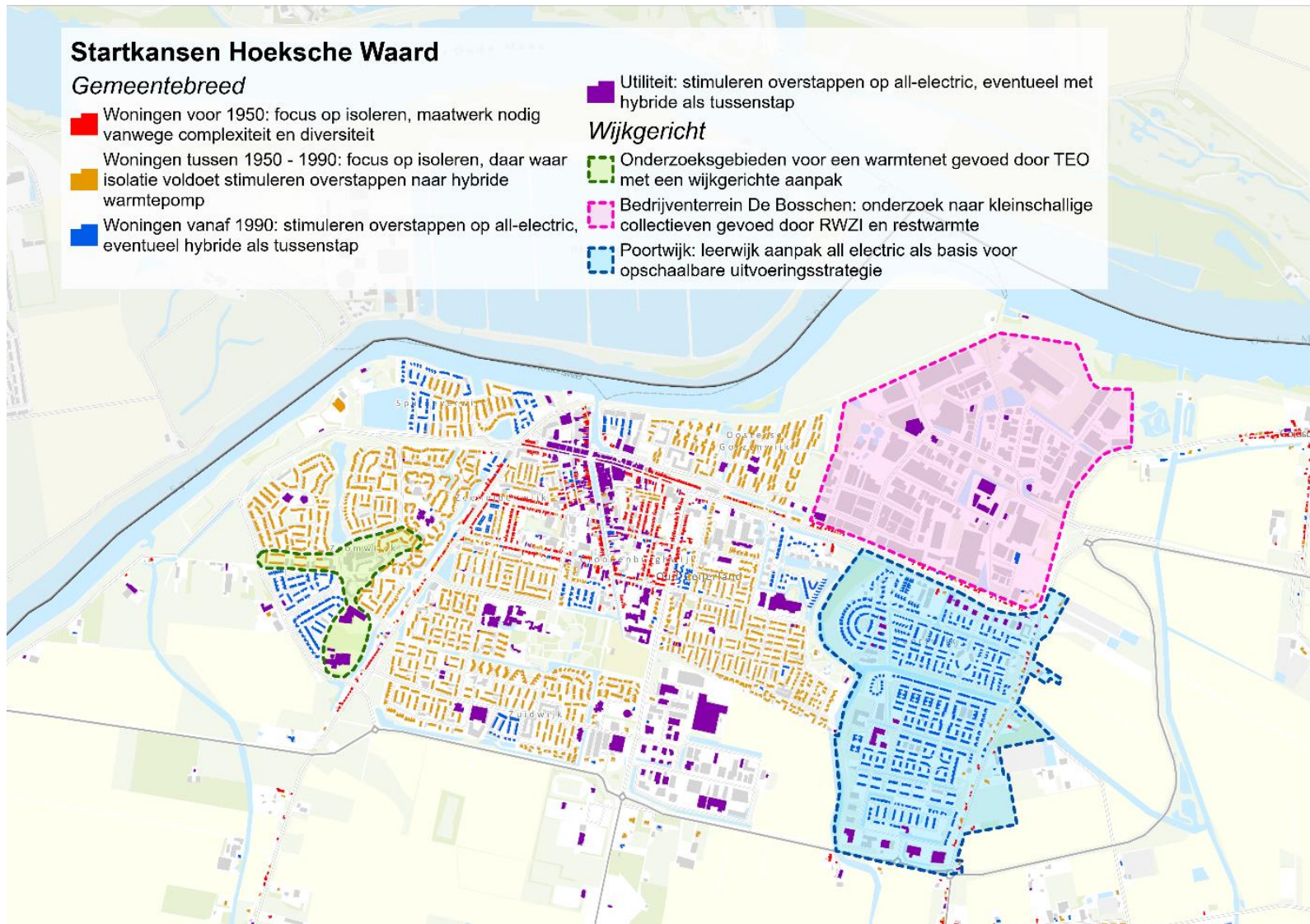
- All electric: besparen en gestaag overstappen naar all electric.
- Besparingsbuurt: met isolatie en hybride gas besparen. Bij herijking de warmteoptie opnieuw beoordelen.

- Besparingsbuurt: met isolatie, hybride en lokale gasvrije opties gas besparen. Op termijn duurzaam gas.
- Bedrijventerrein: besparen en gestaag aardgasvrij met een combinatie van individuele en kleinschalig collectieve opties.
- Buitengebied: maatwerk met focus op gas besparen met isolatie en hybride.

Gebiedsgerichte kansen

- Verkennen kansen warmtenet gevoed door TEO
- Poortwijk: leerrijk aanpak all electric als basis voor opschaalbare uitvoeringsstrategie
- ★ Syntaal kansrijke locaties aquathermie

Voorbeeld warmtekansen Oud-Beijerland

Voorbeeld warmtekansen 's-Gravendeel

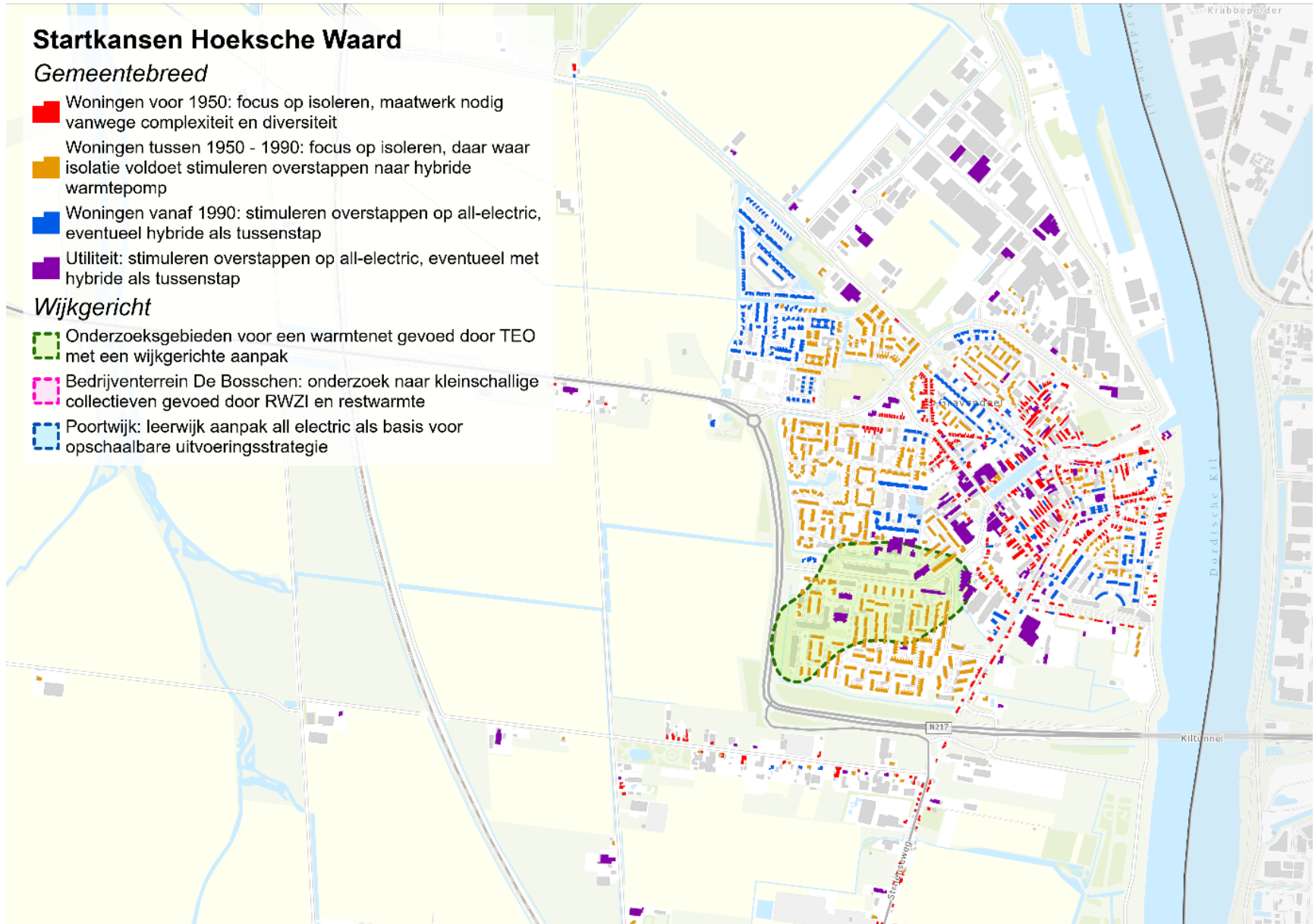
Startkansen Hoeksche Waard

Gemeentebreed

- Woningen voor 1950: focus op isoleren, maatwerk nodig vanwege complexiteit en diversiteit
- Woningen tussen 1950 - 1990: focus op isoleren, daar waar isolatie voldoet stimuleren overstappen naar hybride warmtepomp
- Woningen vanaf 1990: stimuleren overstappen op all-electric, eventueel hybride als tussenstap
- Utiliteit: stimuleren overstappen op all-electric, eventueel met hybride als tussenstap

Wijkgericht

- Onderzoeksgebieden voor een warmtenet gevoed door TEO met een wijkgerichte aanpak
- Bedrijventerrein De Bosschen: onderzoek naar kleinschallige collectieven gevoed door RWZI en restwarmte
- Poortwijk: leerwijk aanpak all electric als basis voor opschaalbare uitvoeringsstrategie

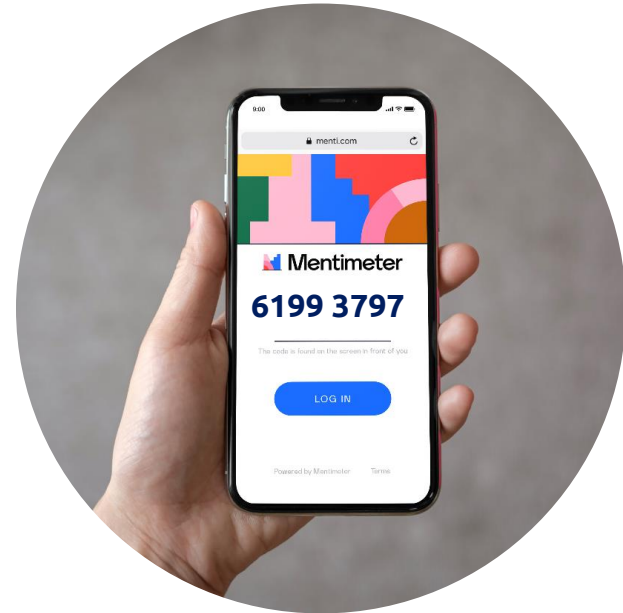

Vragen?

Vragen Mentimeter

- Pak uw telefoon of tablet
- Ga naar www.menti.com
- En toets de code: **6199 3797**

Problemen met de techniek? Sms/Whatsapp 06 - 40 466 222

Vervolgstappen

- Concept Transitievisie Warmte verder uitwerken
- Ter inzage: eerste 2 weken september
- Derde online bijeenkomst begin september (tijdens ter inzage)
- Besluitvormingstraject: start september na 2 weken ter inzage

**Bedankt voor uw aanwezigheid en een
fijne avond nog!**

*Samen maken we ruimte
voor een duurzame toekomst
in de Hoeksche Waard*

